

Nettiäänestystyöryhmä Kuuleminen 8.6.2017

Jarno Limnell

Professori, Kyberturvallisuus, Aalto-yliopisto

Dosentti, Turvallisuus, Jyväskylän Yliopisto

Dosentti, Kyberturvallisuus, Tampereen Teknillinen Yliopisto

Vaalien turvallisuus

Kahdeksan huomioitavaa asiaa

1. "Kuuma asia" kansainvälisesti

- Laajasti keskusteltu US:ssa ja Euroopassa (etenkin UK, Ranska, Saksa ja Ruotsi)
- Vaalien turvallisuus demokratian ytimessä
- Vaikuttaminen: 1) Ihmisten äänestyskäyttäytymiseen 2) Vaalien luotettavuuteen
- Kokonaisvaltainen lähestyminen turvallisuuden osalta (ks. Yle 25.4.2017)
- Määrittely osaksi kriittistä infrastruktuuria?

2. Hybridivaikuttamisen konteksti (digitalisaatio ja teknologian kehitys)

- Yleinen epävarmuus "pysyvä olotila", *vaikuttaminen kriittisiin kohteisiin yhteiskunnassa*
- Digitalisaation mahdollistamat vaikutuskeinot, kyvykkyyksien "innovatiivisuus"
- Vaaleihin vaikuttamisen arvioidaan kasvavan
- *Seuraava vaihe* äänestysrekisterien hakkeroinen, tietomurtojen ja -vuotojen jälkeen
  - Avainhenkilöiden kiristäminen, manipuloidut videot, kaapatut Twitter-tilit, vähemmän käytetyt some-alustat, valegalluppien julkaiseminen, kohdistetut mustamaalauskampanjat...

3. Erilaiset vaikuttamisen motiivit

- *Valtiollinen vaikuttaminen vakavin uhkatekijä*, epävakauden ja -luottamuksen synnyttäminen
  - Mittavat budjetit, osaaminen, motiivin aste vaihtelee
- Toimien "ulkoistaminen" trendinä
- Vaikuttaminen vaaliprosessin eri vaiheisiin, vakavimpana tuloksen manipulointi
- Ei-tahalliset häiriöt (ilman tarkoituksellista motiivia)
- Poliittiset ja käytännön keinot vastata vaikuttamiseen

4. Luottamuksen ylläpitäminen

- Nuorisotutkimus; luottamus ja yhteiskunnallinen koheesio
- Sähköiseen äänestämiseen ei kannata siirtyä, jos yksikin vaalisalaisuuden tai vaalien luotettavuuden periaate heikentyy

5. Informaatiovaikuttaminen, mielikuvat vaalien luotettavuudesta

- Vaikuttamisen (ei vain valtiollisen) arvioidaan kasvavan, nopeasikin muuttuvat muodot
- *Kognitiivinen kyberturvallisuus*
- Tiukka linja vihapuheeseen ja valeuutisiin, yhteistyö yksityissektorin kanssa
- Pelkät huhut ja epäilyt voivat voimistuessaan vaikuttaa luottamuksen heikkenemiseen
- Algoritmipohjaiset vaikutuskeinot

6. Turvallisuus ja viestintä

- Äänestystavasta riippumatta viestinnällisten (yhteiskuntaan) valmiuksien korostuminen
- Oikeiden medioiden käyttäminen, vastuista sopiminen
- Harjoittelu, jos/kun ongelmatilanteita ilmenee
- Tarvittavat ammattiosaajat ja valmiudet

7. Teknologian nopea kehitys

- Uhkineen ja mahdollisuuksineen tämän päivän teknologia voi olla hyvin vanhanaikaista viiden vuoden kuluttua
- Ihmisten teknologian käyttäjätottumuksien ja laitteiden muuttuminen

8. Muita huomioita

- Esimerkit saattavat "kannustaa" vaaleissa hävinneitä kyseenalaistamaan tuloksen
- Digitaalisessa ympäristössä tekijän osoittamisen vaikeus ja tutkinnan aikajänne
- Ihmisten *osaaminen* toimittaessa digitaalisessa ympäristössä
- Innovaatiot uusina ratkaisuin
- Jos luottamus katoaa, katoaa myös usko järjestelmän toimivuuteen.